Aktív Magyarország

AKTÍVAN A BÖRZSÖNYBEN

Élménykavalkád a vadregényes erdők birodalmában

Aktívan itthon sorozat 17

Aktívan a Börzsönyben

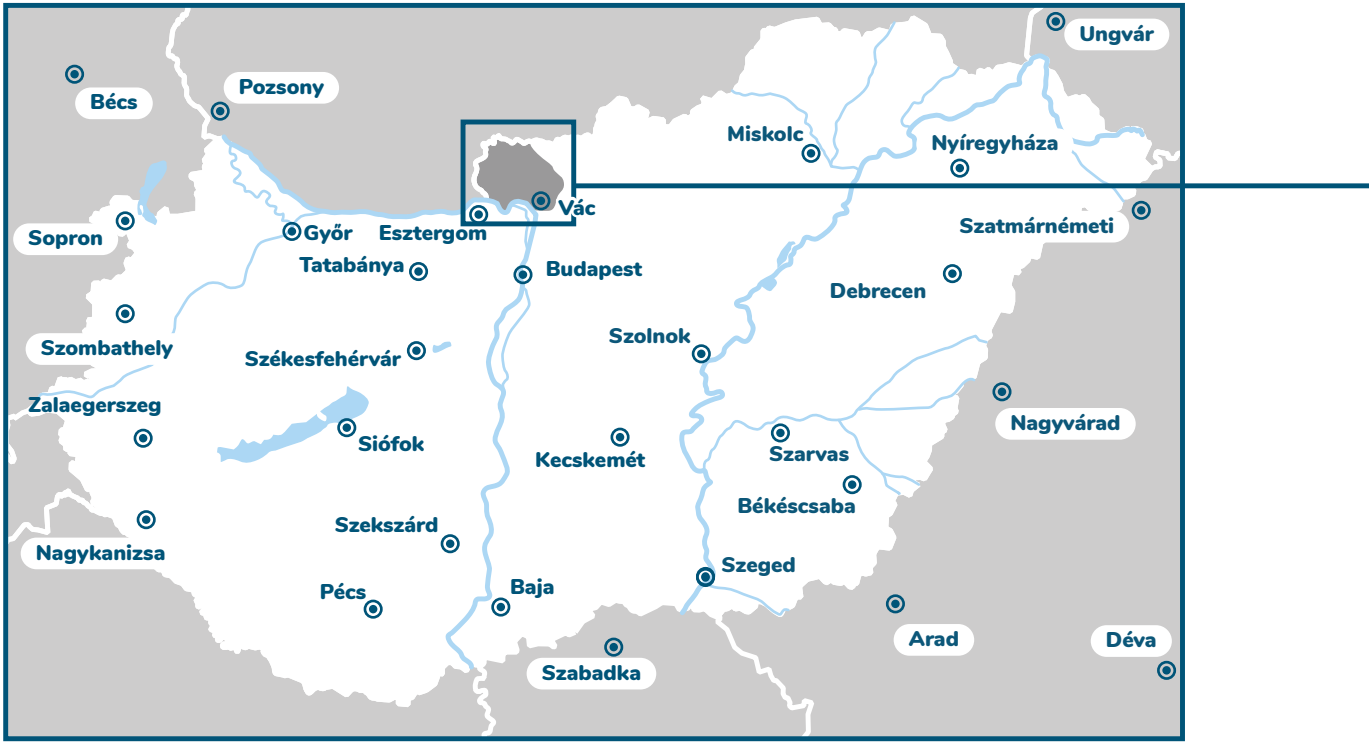

Múzeum		Rom		Tó	
Látogatóközpont		Vár		Szép kilátás	
Kilátó		Tájház		Templom	
Tanösvény		Barlang		Természeti érték	
Kisvasút		Hajtány		Kerékpártúrák	

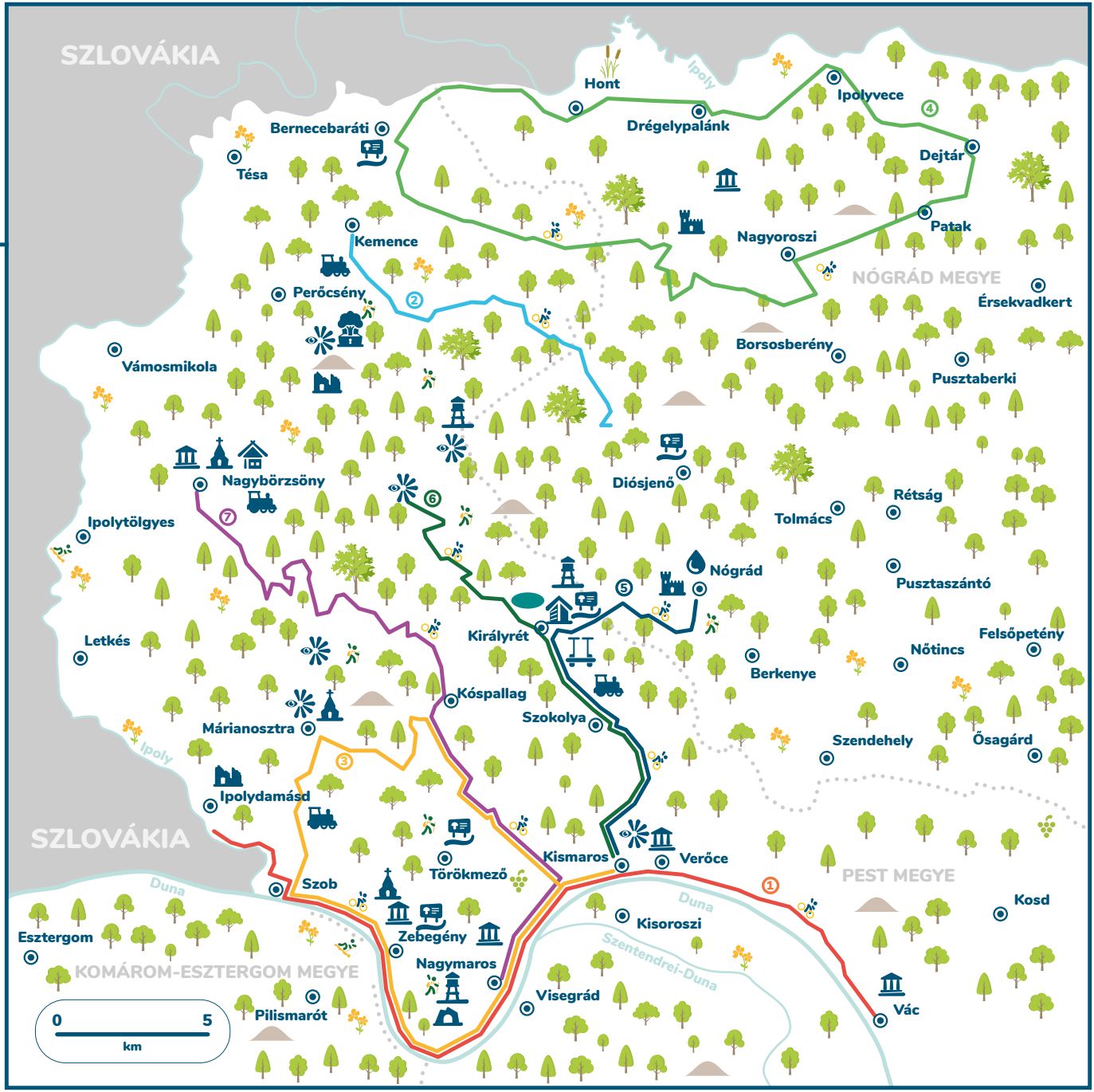
SZLOVÁKIA
Hont
Ipoly
Ipolyvece
4
Drégelypalánk
Dejtár
Bernecebaráti
Tésa
Patak
Nagyoroszi
Kemence
NÓGRÁD MEGYE
Perőcsény
2
Érsekvadkert
Borsosberény
Vámosmikola
Pusztaberki
Nagybörzsöny
Diósjenő
6
Rétság
Ipolytölgyes
7
Tolmács
Nógrád
5
Pusztaszántó
Letkés
Királyrét
Felsőpetény
Nőtincs
Berkenye
Kóspallag
Szokolya
Márianosztra
Szendehely
Ősagárd
Ipoly
3
Ipolydamásd
SZLOVÁKIA
Kismaros
Verőce
Török mező
PEST MEGYE
Duna
Szob
1
Kosd
Duna
Kisoroszi
Esztergom
Szentendrei-Duna
Zebegény
KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE
Nagymaros
Visegrád
Vác
Pilismarót
0
5
km

BÖRZSÖNY-HEGYSÉG, A VULKÁNOK PEREMÉN

Igazi természetjáró kalandot keresel, közel a fővároshoz? Látogass el a Börzsöny szemet gyönyörködtető csúcsaihoz, erdős vadonjaiba a Dunakanyar mellé! Akár kisgyerekkel keresel hétvégi kikapcsolódást, akár elszánt bakancsos turista vagy, itt nem fogsz csalódni. Jól jelzett turistautak szelik át, köztük az Országos Kéktúra is, mégis sok pontján szinte érintetlen természettel találkozhatsz.

Az ősi vulkáni tevékenység alkotta meg a Börzsöny legmagasabb csúcsait, melyekről csodás látvány tárulhat eléd: tiszta időben a legmagasabb csúcsokról akár a Magas-Tátra bércei is jól kivehetőek.

Szinte megszámlálhatatlan gyalogos túralehetőség közül választhatsz: felfedezheted a Nógrád és Drégely vára legendáit, kilátópontjain festői kilátásokban gyönyörködhetsz, vagy épp Európa egyik leghosszabb keskeny nyomtávú kisvasútjával is utazhatsz. Ha a túrázásnál többre vágysz, akkor változatos tájakon, csodálatos erdei környezetben, akár a Duna-part mentén egészen az országhatárig kerékpározhatsz, ahol az Ipolyon és a Dunán evezve is megcsodálhatod a táj szépségét. A Börzsöny északi részének kis, barátságos palóc falvai helyi ételekkel, ízes tájszólással és élő hagyományokkal várnak. A hosszú nap végén pedig már csak egy dolgod marad: a fák sűrűjében pihenni a kényelmes erdei szállások egyikében, és másnap madárcsicsergésre ébredve tovább indulni.

FEDEZD FEL A DUNA-IPOLY NEMZETI PARKOT!

A Duna és az Ipoly által körülölelt Börzsöny Magyarország egyik legmegkapóbb hegysége. Az egységes, sűrű erdővel borított egykori vulkáni tömb, az érintetlen patakvölgyek, a Dél-Börzsöny lankás lejtői és a Magas-Börzsöny gerincéről előtűnő panoráma minden évszakban magával ragad. Változatos és varázslatos kalandokkal, felfedezni való titkokkal vár, akár egyedül kirándulsz erre, akár családdal, itt a rövid sétától a komoly bakancsos túráig megtalálod a számításaidat.

A hegység mindenkit másképp ejt rabul. Különösen vonzóak pompás kilátást kínáló sziklabércei és magaslatai, a világ zajától elzárt völgyek és a háborítatlan erdőterületek, az értékes élővilág, de a hegység ipartörténeti emlékei, legendái is.

A Szent Mihály-hegy oldalából lélegzetelállító panoráma nyílik a Dunakanyarra, a téli, tiszta időben pedig a Csóványosi kilátóból akár a Magas-Tátráig is elláthatsz. A régóta háborítatlan erdőterületeken olyan, másutt ritka élőlények laknak, mint az eurázsiai hiúz vagy az uráli bagoly. Régi sínek emlékeztetnek a hegységet egykor behálózó erdészeti vasúthálózatra és csodálatos kaldera-sziklák őriznek jégkorszaki emlékeket, melyek közül soknak neve is van: Égés-tető, Katalin-szikla, Szabó-kövek, Haramia-lyuk, Korona-kő. Fantáziádat épp úgy megmozgathatják a fennmaradt földvárak sáncai, romjai, mint a látványos sziklaformákhoz, barlangokhoz, forrásokhoz és számos egyéb helyhez kapcsolódó mondák és mesés történetek is.

A Börzsönyt közel 700 kilométernyi jelzett turistaút-hálózat szövi át, a kényelmedet számos turistaház és egyéb erdei létesítmény is szolgálja. A hegység természetvédelmi szempontból legértékesebb részei fokozottan védett területek – itt semmiképp ne hagyd el a jelzett turistautakat!

dunaipoly.hu

A BÖRZSÖNY ESSZENCIÁJA – A CSARNA-VÖLGY ÉS A HOLLÓ-KŐ

CSARNA-VÖLGY

Ha a Börzsöny sokakat megérintő varázsából szeretnél egyetlen túrán minél többet átélni, a Csarna-völgybe és a felette futó nyugati gerinc legszebb kilátópontjaira érdemes eltúráznod. Az egykori vulkán kalderájának háborítatlan erdőterületén olyan védett és fokozottan védett élőlények élnek, mint a hiúz, a fekete gólya, az uráli bagoly, a kis légykapó és a foltos szalamandra. A Fekete-völgytől indulva Holló-kőre – ahonnan káprázatos a panoráma a hegység egészére –, a gerincen tovább kanyarogva pedig Salgóvárig juthatsz fel.

A Csarna-patak mentén az elmosott és helyenként a levegőbe emelkedő vasúti sínpálya különös látványa egyszerre emlékeztet a változásra és a természet mindent elsöprő erejére. Az ösvény egy része a patak mellett, többször azon keresztül halad. Ez különösen hóolvadáskor és nagyobb esőzés után izgalmas móka – ilyenkor ajánlott a vízálló lábbeli! A ma már háborítatlan patak lakói többek között a kövi csík, a fürge cselle és a kövi rák. A terület élővilága itt fokozottan védett, semmiképp ne térj le a turistautakról!

KIRÁNDULÁSTIPP

Fedezd fel a Börzsöny esszenciáját!

AKTÍVAN KIRÁLYRÉTEN

Királyrét a Börzsöny szíve, érdemes itt kezdened a környék felfedezését. A hegyek között megbújó rét autóval és tömegközlekedéssel is kiválóan megközelíthető, erdei kisvasúttal pedig felejthetetlen élmény. A túraútvonalak többsége innen indul, vagy ide érkezik. Bababarát, gyermekbarát és kutyabarát hely. A hajtánypálya, az erdei vasút, a Hiúz Ház és a Királyréti tanösvény minden korosztálynak rengeteg szabadidős programot kínál.

HIÚZ HÁZ ERDEI ISKOLA ÉS LÁTOGATÓKÖZPONT

HIÚZ HÁZ ERDEI ISKOLA ÉS LÁTOGATÓKÖZPONT

A látogatóközpont és erdei iskola a településrész központjától pár perces sétára található. A Hiúz Ház interaktív kiállításában játékos módon ismerheted meg a Börzsöny lakóit, és beleshetsz a trópusi levélvágó hangyák életébe is.

Ez a gyönyörű erdei környezetben megbúvó épület csapatépítésre, osztálykirándulásra is remekül megfelel. Az 51 fős, környezettudatos szálláson kétágyas, zuhanyzóval ellátott szobák, valamint egyszerűbb, három-, hat- és nyolcágyas szobák is elérhetőek, közös vizesblokkokkal. A hálószobákon kívül pedig egy 40 fős oktatóterem is a vendégek rendelkezésére áll.

KIRÁLYRÉTI TANÖSVÉNY

A tanösvényhez a Hiúz Házban vásárolhatsz vezetőfüzetet, ami egy izgalmas kódfejtő játékkal kalauzol végig a 3 kilométeres ösvényen. Az út az épület mögül, az őshonos cikta juhoktól indul, és patakon, réteken, lombhullató- és fenyőerdőn vezet át, félúton pedig egy tó partján is elidőzhetsz.

VÁRHEGY-KILÁTÓ

NAGY-HIDEG-HEGY

Az egyik legnépszerűbb börzsönyi célpont több irányból is megközelíthető. A Királyrétről induló 7 kilométeres útvonal, a kék kereszt jelzésen, a Nagy-Vasfazék-patak völgyön keresztül vezet föl a 864 méter magas hegyre. A jutalom a csodás kilátás és a csúcson található Nagy-Hideg-hegyi turistaház, ahol az étteremben a pihenés mellett finom falatok is várnak.

VÁRHEGY-KILÁTÓ

A háromszintes Várhegy-kilátó csodálatos körpanorámával kihagyhatatlan, ha Királyréten jársz. A 350 méter magas Várhegyen álló kilátóból rálátsz a Magas-Börzsöny hegyeire, a Visegrádi-hegység vonulataira és a Naszályra. Tiszta időben akár a Cserhát lankái és a Mátra is a szemed elé tárulhat.

KIRÁLYRÉTI ERDEI VASÚT

A Börzsöny legnépszerűbb erdei vasútja egész évben szállítja a kirándulókat: ha erre jársz, egy rövid szakaszon mindenképpen pattanj fel rá! A kisvasút felejthetetlen erdei élményt ígér két végállomása, a Duna-parti Kismaros és a hegyi turistautak csomópontjában fekvő Királyrét között.

KIRÁLYRÉTI HAJTÁNYPÁLYA

A kisvasút Királyrét állomása mellett, a perontól nagyjából 100 méterre található a hajtánypálya, ahol lábbal, pedálok segítségével meghajtható, sínen közlekedő járművekkel lehet haladni a 750 méter hosszú vasúti körpályán. A gyerekek garantáltan élvezni fogják, hiszen olyan számukra, mintha kisvonatot vezetnének.

TOP5
HELY, AMI ELVARÁZSOL

A Csarna-patak völgye igazi történelmi kuriózum. A Kemencei Erdei Múzeumvasút végállomásától, gyalogosan indulva fedezheted fel a Börzsöny egyik legszebb csodáját, az egykori vasút nyomvonalát, melyet részben visszavett a természet, páratlan látványosságot alkotva. Tégy egy kellemes sétát a Hamuházig, majd vissza!

1. CSARNA-VÖLGY

Nagymaros és Zebegény közt található a Dunakanyar csúcsának is tekinthető ősi Remete-barlang. Számos legenda övezi a kilenc, emberi kéz vájta üreget. Gyönyörű a kilátás innen a Dunakanyarra. Ha bírja a lábad, és időd engedi, akkor érdemes felkeresned a barlangtól nem messze lévő Julianus-kilátót is.

2. REMETE-BARLANG

A romjaiban is lenyűgöző látványt nyújtó nógrádi vár messziről feltűnik a Börzsöny keleti szélén álló magányos, 286 méter magas andezitkúpon. A belsőtornyos, külső és belső várból álló építmény Magyarország egyik legrégebbi kővára, ahonnan pazar kilátás tárul eléd a Börzsönyre, a nógrádi dombvidékre, Drégely és Szanda várára, valamint a Naszályra. Tiszta időben akár a Mátra csúcsait, valamint észak felé a Zólyom-hegyet is megláthatod.

3. NÓGRÁD VÁRA

A közel 15 méter magas, középkori bástyát idéző, Julianus barátról elnevezett kilátót a Hegyes-tető 482 méter magas csúcsán találhatod meg. A hely érdekessége, hogy a Dunakanyart szinte teljes egészében be lehet innen látni, ráadásul a Börzsönyre is lenyűgöző kilátás nyílik, így minden irányból csodálatos panoráma tárul eléd. A kilátó épületének középső szintjén egy fedett helyiség található, ahová behúzódhatsz a szél és az eső elől, ha úgy alakul.

4. JULIANUS-KILÁTÓ

A Nagybörzsöny határában álló Szent István templom kihagyhatatlan látnivaló. A román stílusú Árpád-kori templom hazánk egyik legszebb állapotban megmaradt műemléke. A templom parkolójából indul a Nagybörzsönyi Kisvasút Tanösvény, amelyet végigjárva megismerheted a település és az erdei vasút kapcsolatát.
Titkos tipp: Ha bejártad a tanösvényt, pattanj fel a kisvasútra Nagyirtáspusztán, és vonatozz vissza Nagybörzsönybe! Ha viszont még van erőd, akkor szállj át a Transzbörzsönyi Kisvasút másik szakaszára, ahol Márianosztrán keresztül egészen Szobig utazhatsz!

5. SZENT ISTVÁN TEMPLOM

GYALOGTÚRA-AJÁNLÓ

CSÓVÁNYOS GYALOGTÚRA

Klasszikus börzsönyi körtúra a hegység két legnépszerűbb csúcsára, a Csóványosra és a Nagy-Hideg-hegyre. Fantasztikus panoráma, bővizű patakok, gyönyörű szálerdő, néhol meredek, de rövid kaptatók. Amennyiben az út során megéheznél vagy megszomjaznál, a Nagy-Hideg-hegyi turistaházban megpihenhetsz. A Csóványosról levezető út hatalmas sziklaformációk között kanyarog, legjellegzetesebb közülük az Oltár-kő. Mivel ez a hegység legmagasabb gerincének északi-északkeleti oldala, az aljnövényzet nagyon ritka, teljes szépségükben pompáznak itt a gyönyörű bükkfák. Útközben érinted a Spartacus-forrást, és nagy eséllyel láthatsz a környékén szarvasokat is.

Túratípus: körtúra
Táv: 15,6 km
Szintemelkedés: 544 m
Időigény: 5 óra
Túra besorolása: közepes

REMETE-BARLANG

REMETE-BARLANGI KÖRTÚRA

Nagymarosról indulva fedezheted fel az ősi Remete-barlangot, melynek legendái a mai napig fejtörést okoznak. A barlangtól tovább indulva a Dunakanyar talán legszebb kilátóhelyét, a Hegyes-tetőn álló Julianus-kilátót is érinted, ahonnan élvezheted a lenyűgöző panorámát, majd a Köves-mezőn át térsz vissza a kiindulópontra, Nagymarosra. Az útvonal bővelkedik az emelkedőkben és a kalandos ösvényekben, de a látvány kárpótol a nehézségekért. Esős időben mindenképpen fokozott figyelemmel túrázz itt, hiszen a barlanghoz vezető morzsalékos és keskeny, döntött útvonal veszélyessé válhat, nemcsak csapadékos, de téli időjárási viszonyok mellett is!

Túratípus: körtúra
Táv: 12,1 km
Szintemelkedés: 474 m
Időigény: 5 óra
Túra besorolása: közepes

Bővebb túraleírások és letölthető térképek:
aktivmagyarorszag.hu

GYALOGTÚRA-AJÁNLÓ

KOPASZ-HEGY

MÁRIANOSZTRA – KOPASZ-HEGY GYALOGTÚRA

A festői fekvésű Márianosztra felett magasló, szabályos kúp alakú, egykori vulkánok a Börzsöny legnagyszerűbb kilátóhegyei. A körtúrán, a faluból kiindulva fűzheted láncra a legszebb csúcsokat. Először a Kopasz-hegyet mászod meg, melynek csúcsát jellegzetes kereszt jelöli, majd a lenyűgöző látványt nyújtó Só-hegy következik, ahonnan a mesebeli Nagy-réten át kapaszkodsz fel a Nagy-Sas-hegy oldalába. Végül, a csúcsot elhagyva, Nagyirtáspusztára ereszkedsz vissza. Az elegáns erdei szállótól szépséges réteken keresztül térsz vissza a csodás barokk kegytemplomáról és fegyházáról is híres Márianosztrára.

Túratípus: körtúra
Táv: 12,7 km
Szintemelkedés: 438 m
Időigény: 4,5 óra
Túra besorolása: könnyű

NÓGRÁDI VÁR TÚRA

A túra a Börzsöny egyik legszebb és legnépszerűbb várától indul, amely Nógrád gyönyörű kis falva felett magasodik. Miután felfedezted az ország történelmének egyik legizgalmasabb várát, ami egyébként nyári időszakban számos programlehetőséggel is marasztal, utad a Róka-hegy felé vezet, melyet a népszerű zarándokút, a Mária-út jelzéseit követve érhetsz el. A túra folytatásaként érinted az Országos Kéktúra egy részletét, majd elhaladsz a frissítő Csurgó-forrás mellett is. Végül a nógrádi kálváriáról élvezheted ismét a várra és a környező hegyekre nyíló látványt.

Túratípus: körtúra
Táv: 8,6 km
Szintemelkedés: 179 m
Időigény: 4 óra
Túra besorolása: könnyű

KISMAROS – ZEBEGÉNY TÚRA

Kismarosi vasútállomástól indulj, végig a zöld jelzést követve, és mire 4 kilométer után felérsz a Nagy-Kősziklához, viccesen elmondhatod, hogy a túra nehezén túl vagy, most már csak a nagyja van hátra! Mindenesetre készülj, hogy nemcsak a panorámától áll el a lélegzeted, hanem a meredekségtől is. Utána viszont kellemesen ereszkedik az út, csak Törökmezőnél kell egy kis emelkedőre számítanod. A halastó után, a patakvölgyben folytatod utadat, többször keresztezed a Malom-patakot, miközben zsombékos réteken haladsz. Zebegényből legegyszerűbben vonattal térhetsz vissza a kiindulóponthoz.

Túratípus: vonaltúra
Táv: 16,1 km
Szintemelkedés: 319 m
Időigény: 5–6 óra
Túra besorolása: könnyű

CSARNA-VÖLGYI GYALOGTÚRA

A Börzsöny egy távolabbi szegletében hív kalandozásra ez a túra. Utad kezdetén, Kemencéről kisvasúttal is elindulhatsz, hiszen a Kemencei Erdei Múzeumvasút végállomásától, a Feketevölgy Panzió is szép séta vár a Csarna-völgyben. A túra a kisvasút egykori vonalán halad tovább, ami ma már csak nyomokban látható sínpárt, valamint mesés ösvényeket jelent. Ezeket követve, a vadregényes völgyön át a Csóványos nyugati nyúlványán lévő Kőkorsó szikláihoz érkezel. Majd bükkös erdőn keresztül, a Börzsöny legmagasabb hegyének oldalában érsz fel a Magosfára, a hajdani Tátralátóra. Bérceken, nyergeken keresztül, a Godóvár oldalában ereszkedsz végül vissza a Fekete-völgybe.

Túratípus: körtúra
Táv: 13,8 km
Szintemelkedés: 672 m
Időigény: 5,5 óra
Túra besorolása: közepes

BÖRZSÖNYI KÉKTÚRA

Amíg az Országos Kéktúra a Börzsöny közismert helyeit mutatja meg a túrázóknak, addig a Börzsönyi Kéktúra elnevezésű túramozgalom egy olyan úton vezet a hegység peremén, amely kevésbé ismert, viszont épp emiatt érdemes végigjárni. Nemcsak a teljesítésért járó oklevélért és kitűzőért, hanem mert a hegység olyan arca is feltűnik, amelyet csak itt pillanthatsz meg.
Ha szeretnéd élvezni a hegygerincek és a völgyek adta csendet, illetve nyugalmat, akkor itt a helyed! A Börzsönyi Kéktúra olyan helyeket érint, mint Diósjenő, ami egyben a túra kiindulópontja is, a lenyűgöző Csarna-völgy, Drégely vára vagy a Nagy-Galla, ami csodálatos panorámája miatt kihagyhatatlan.

Az útvonal 66 kilométer hosszú, bejárásakor egy igazolófüzetbe gyűjtheted az összesen 13 igazolóhely kódjait, illetve pecsétjeit.
Az út egyformán ajánlott kezdők részére is, akik a jó tömegközlekedésre számítva akár több alkalomra és szakaszra is szétbonthatják a teljesítését, valamint azoknak a rutinosabb túrázóknak, akik szeretnének belekóstolni egy hosszabb, sátrazós, kempinges kalandba.
Az igazolófüzet egyébként az út adatai mellett hasznos információkat tartalmaz szálláshelyekről, vízvételi pontokról vagy épp a tömegközlekedésről is. Ha sikeresen végigjártad a túrautat, és minden pecsét a helyén van, akkor a füzetedet juttasd el a Börzsöny Természetbarát és Hegymászó Egyesület (BTHE) részére!

Információk a túramozgalommal kapcsolatban: bthe.hu

DRÉGELY VÁRA

KIRÁNDUL A CSALÁD- GYALOGTÚRA GYEREKEKKEL

KIRÁLYRÉTI TANÖSVÉNY

A Hiúz Háztól induló közel 3 kilométeres tanösvényen a házban megvásárolható vezetőfüzet izgalmas kódfejtő játékkal kalauzol végig. Miután megismerkedtél az épület mögötti réten élő őshonos cikta juhokkal, a Bagoly-bükki-patakon átkelve a zöld T jelzés és a békás oszlopok mutatják az utat. Királyrét legszebb és legérdekesebb élőhelyein barangolsz: réteken, lombhullató és fenyőerdőben. A túra felénél elidőzhetsz a Bajdázói-tó mellett, de benézhetsz a régi vasércbányákba is.

Helyszín: Szokolya – Királyrét

DIÓSJENŐI TANÖSVÉNY

A kirándulóközponttól induló tanösvény végigjárása ideális választás könnyű családi túrának. A túra 5 kilométer hosszú, és 3-4 óra alatt lehet bejárni. A Börzsöny egyik legszebben fennmaradt erdőségében levegőzhetsz, miközben felfedezhetsz jó néhány történelmi emléket az ősi földvártól a száz évnél idősebb erdőgazdálkodási emlékhelyeken át, egészen a bombatölcsérekig, amelyek csodálatos módon, kis tavakat alkotva ma nélkülözhetetlen vizes élőhelyeknek számítanak. A Závoz-nyeregből a kilátás pedig egyenesen gyönyörű.

Helyszín: Diósjenő

ZEBEGÉNYI KÖRSÉTAÚT TANÖSVÉNY

Zebegény hatállomásos körsétája bemutatja a dél-börzsönyi vidék eredetét és ősi kapcsolatát a Visegrádi-hegységgel, mesél a görbe fák legendájáról, felfedi a térség legnagyobb alkotóit, valamint bemutatja a Dunakanyart is. Útközben pazar kilátás nyílik a Dunára, a Magas-Börzsönyre és a településre. Az iskolától induló túra hossza 4,5 kilométer. A tanösvény feladatlapjai a falu központjában, a Mókus sörözőben érhetőek el – a kitöltött lapokért kitűző az ajándék.

Helyszín: Zebegény

SISA PISTA NYOMÁBAN – BERNECEBARÁTI TANÖSVÉNY

A nagyjából 2 kilométeres, egy óra alatt bejárható, Betyár-kút mellől induló tanösvényen Sisa Pista, az utolsó nógrádi betyár nyomába eredhetsz. Megismerheted az itteni erdei élőhelyeket, a védett növényfajoknak menedéket nyújtó patak menti égerestől, a hegyoldal száraz tölgyeséig. Az Oszlai-árok kőzetfeltárásain az Ős-Börzsöny vulkánhoz kötődő kőzeteket láthatsz. Megtudhatod hol volt „Sisa Pista barlangja", miért húzódott meg gyakran az Oszlai-árokban, és mi a kapcsolata Deszkáspusztával és Bernecebarátival.

Helyszín: Bernecebaráti

TÖRÖKMEZŐI TANÖSVÉNY

A Törökmezőről a Hegyes-tetőre vezető tanösvény a Dél-Börzsöny természeti kincseit és érdekességeit mutatja be. A 9 állomásból álló ösvényen megismerkedhetsz a törökmezői legelők világával, a csapásrétekkel, a Fehérhegyi fenyvesekkel, valamint a Büdös-tó történetével. A 6,5 kilométeres séta különlegessége, hogy utolsó pontján feltárul előtted a Dunakanyar panorámája: az út a Julianus-kilátónál ér véget, ahonnan a Börzsöny egyik legszebb kilátása nyílik.

Helyszín: Törökmező

KISVASUTAK A BÖRZSÖNYBEN

A Börzsöny-hegység nem csupán varázslatos hegyeiről, valamint mesés kilátásairól híres, hanem az országban kivételes kisvasútvonalairól is. Egykor hét vasútvonallal rendelkezett, aminek hossza meghaladta a 200 kilométert. Mindebből ma már csak három vonal használható a Börzsöny felfedezésére, melyet így nem csupán gyalog, vagy kerékpárral járhatsz be, hanem az erdőben zakatolva is. A leghosszabb útvonal Szob és Nagybörzsöny között, festői tájakon húzódik. Emellett érdemes felfedezned a Kismaros és Királyrét, valamint a Kemence és Fekete-völgy közötti vonalakat is.

KIRÁLYRÉTI ERDEI VASÚT

A Dunakanyar peremén találod a Börzsöny egyik legnépszerűbb kisvasútját, ami az év minden napján zakatol, a Duna melletti Kismarosról Szokolyán át egészen Királyrétig. A királyréti végállomáson kipróbálhatsz egy 750 méter hosszú hajtánypályát, felfedezhetsz egy tanösvényt, gyönyörködhetsz a Várhegy-kilátó nyújtotta panorámában, vagy ha egy nagy túrát terveznél, akkor innen gyalogszerrel bejárhatod a Nagy-Hideg-hegyet és a Csóványost is.

KIRÁNDULÁSTIPP

Fedezd fel a környéket a Bajdázó-tóhoz sétálva,
majd a Várhegy-kilátóhoz felkapaszkodva!

Fotó: Gulyás Attila/Turista Magazin

TRANSZBÖRZSÖNYI KISVASÚT

A Börzsöny legszebb kisvasútvonalát már száz éve járják a mozdonyok. A néhány éve átadott összekötőszakaszával pedig létrejött egy igazi, közel 20 kilométeres Transzbörzsönyi vasútvonal. Sűrű erdőkön, forrásokat érintve, szűk patakmedreken át halad az út. A Márianosztrai Fogadóépület és Szálláshelyen, a kisvasút mellett meg is pihenhetsz, ha pedig két keréken fedeznéd fel a környéket, akkor Nagyirtáspusztán biciklit is bérelhetsz.

KIRÁNDULÁSTIPP

Hódítsd meg a három 500 méter feletti hegycsúcsot a Nagyirtáspuszta állomástól indulva!

KEMENCEI ERDEI MÚZEUMVASÚT

A kicsiny falu szélén, Kemencén található 600 mm kisnyomtávos kisvasút pálya hazánkban igazi kuriózumnak számít. A vonal a végállomáson található múzeumtól indul, ahol betekinthetsz a Börzsöny egykori vasúti életébe. Az út több mint 4 kilométer hosszan kanyarog, Csarnapuszta, Kőrózsa, Godóvár, majd végül Feketevölgy állomásokon át. A végállomástól a Börzsönyi Kék jelzés mentén bejárhatod a Csarna-völgyet, ami a hegység egy érintetlen részét tárja a szemed elé.

KIRÁNDULÁSTIPP

Pattanj két kerékre! Rövid kerékpártúra a Börzsönyben - remek kiegészítése egy aktív napnak.

KERÉKPÁRTÚRA-AJÁNLÓ

① DUNA-PARTI KEREKEZÉS

Túrádat Vácról kezdheted, ami vonattal és autóval is jól megközelíthető. A Duna-parton futó kerékpárúton indulj a folyásiránnyal szemben. Így elvileg emelkedő útvonalon, de néhány dombtól eltekintve sík terepen haladsz majd ezen a könnyű túrán. A nagyjából végig a Duna-parton haladó úton bőven lesz lehetőséged megmerítkezni a folyó lenyűgöző látványában, és a kijelölt strandokon akár magában a folyóban is.

Mindenhol helytörténeti és tematikus múzeumok, szép templomok, programok és étkezési lehetőségek várnak, sőt akár minden utadba eső településen betérhetsz egy cukrászdába is. Szob után nem a Duna, hanem az Ipoly mellett haladsz tovább, de jelenleg csak az Ipolydamásd határában épülő hídig vezet az út. Visszafelé, vagy ha elfáradtál, akár útközben is felszállhatsz a vonatra, de ha bírod, tekerd végig az utat!

Túraútvonal: Vác – Verőce – Kismaros – Nagymaros – Zebegény – Szob – Ipolydamásd

Túratípus: vonaltúra

Táv: 34,1 km

Szintemelkedés: 60 m

Időigény: 2,5 óra

Túra besorolása: könnyű

LÁTNIVALÓK:

- Vác: Memento Mori Múzeum, Gombás-patak hídja (Kőszentes híd), Váci diadalív
- Verőce: Gorka Múzeum, Rádiómúzeum
- Kismaros: falumúzeum, Királyréti Erdei Vasút
- Nagymaros: katolikus templom, kálvária
- Zebegény: Hajózástörténeti Múzeum, Szőnyi István Emlékmúzeum, Trianon emlékmű
- Szob: Börzsöny Múzeum, Luczenbacher-kastély, kálvária
- Ipolydamásd: Damásdi vár

Bővebb túraleírás és letölthető térkép:

aktivmagyarorszag.hu

② A LEGEK VÖLGYE

Igazi rejtett ajándéknak számít ez a jó minőségű aszfaltos út, melyen Kemencéről a hol kiszélesedő, hol összeszűkülő Kemence-patak völgyében haladsz a folyásiránnyal szemben, szinte végig emelkedő úton. Nyáron a strandon is felüdülhetsz, vadvirágos rétek csábítanak egy kis pihenésre. Tavasz elején, amikor máshol híre sincs már a télnek, fantasztikus jégcsapokkal találkozhatsz itt. Számos alkalommal keresztezve a patakot útba ejted a hegység legbővízűbb forrását is, majd megérkezel a Závoz-nyeregbe. A Mátrát is felölelő kilátás páratlan innen. Diósjenőre legurulni csak edzetteknek ajánlott, mert visszszamászni komoly erőfeszítés, viszont ugyanazon az úton, ahol jöttél, kényelmesen visszagurulhatsz Kemencére.

Túratípus: vonaltúra
Táv: 15,1 km
Szintemelkedés: 288 m
Időigény: 2 óra
Túra besorolása: könnyű

③ BÖRZSÖNYI KLASSZIKUS: NOSZTRAI KARIKA

Szobról indulva akár közúton is feltekerhetsz Márianosztrára, de ha bírod, inkább indulj el a Tompa utcán. Igaz, hogy meredekebb és nem aszfaltos, hanem zúzott köves úton haladsz, de cserébe nem találkozol forgalommal, és páratlan kilátásban lesz részed. Márianosztra határában éred el az aszfaltos utat. Itt fordulj jobbra, és élvezd a „hullámvasutat”! Kóspallag előtt ismét útelágazáshoz érsz, itt is jobbra kell fordulnod, és ha nem állsz meg az egykori pálos kolostor romjainál és a Toronyalja horgásztónál, akkor innen már csak egy rövid emelkedő töri meg az ereszkedés lendületét. A 12-es úton átkelve kerékpárúton, a Duna partján folytathatod a túrát Szobig.

Túratípus: körtúra
Táv: 36,3 km
Szintemelkedés: 288 m
Időigény: 3–4 óra
Túra besorolása: közepes

④ HŐSÖK ÉS BETYÁROK NYOMÁBAN

Nagyoroszitól Drégelypakánkig jó minőségű, alacsony forgalmú utakon, szántóföldek között, azután a hegyek lábánál, kerékpárúton haladsz az országhatárig. Bernecebarátira viszont kalandosabb úton érkezel. Az erődtemplom mellett elhaladva a nógrádi betyárnak, Sisa Pistának is búvóhelyül szolgáló Nagy-völgyben tekersz, ahol megtapasztalod az igazi erdei kerékpározást. A Drégely várához vezető elágazástól viszont már ismét jó minőségű aszfalton bringázhatsz, hogy egy gyors lejtővel érkezz vissza Nagyorosziba.

Túratípus: körtúra
Táv: 52,5 km
Szintemelkedés: 440 m
Időigény: 4–5 óra
Túra besorolása: közepes

Bővebb túraleírások és letölthető térképek: aktivmagyarorszag.hu

⑤ VÁRNÉZŐ TÚRA

Aszfaltos közúton indulsz Kismarostól, és erdei úton érkezel Királyrétre. Itt megpihenhetsz a Bajdázói-tó partján, vagy bejárhatod a tanösvényt, de a Hiúz Ház Látogatóközpont is jó program. Kulacstöltés után egy rövid, de annál meredekebb emelkedő legyőzése után tekersz Nógrád felé. Érdemes az emelkedő után még felkapaszkodnod a Várhegy-kilátóba, ahonnan páratlan panoráma tárul eléd. Nógrádhoz közeledve ismét lélegzetelállító látvány fogad, amikor a fák közül kiérve megpillantod a várat, ahova a Vár-dombot megkerülve juthatsz fel. Visszafelé ugyanazon az úton tekerj, amin érkeztél, a lejtőkön legyél óvatos!

Túratípus: vonaltúra
Táv: 19 km
Szintemelkedés: 274 m
Időigény: 2–3 óra
Túra besorolása: közepes

⑥ A NAGY-HIDEG KIHÍVÁS, CSÚCS KILÁTÁSSAL

Ha nem is a hegység legmagasabb pontjára, de elég magasra jutsz fel az utad során: a 864 méter magas Nagy-Hideg-hegyre. Kismarosról indulsz, és mire Szokolyán keresztül Királyrétet eléred, már az üdülőövezetet is magad mögött hagyva javában az erdőben tekersz. Az út egyre meredekebb lesz ahogy a tető felé közeledsz, az utolsó 8 kilométert pedig már murvás úton teszed meg. Ugyanazon az úton térsz vissza a rajthoz, de lefelé figyelj a vízelvezető csatornákra!

Túratípus: vonaltúra
Táv: 21,7 km
Szintemelkedés: 746 m
Időigény: 3–4 óra
Túra besorolása: nehéz

⑦ ÁTKELÉS A HEGYEKEN

Nagymarosról a kerékpárúton indulj, Kismaros irányába, majd a jelzést követve fordulj Kóspallag, és a hegyek felé. A 12-es út után el is kezdődik az emelkedés. A nyaralóövezetet fokozatosan felváltja az erdő, itt letérhetsz a Törökmezői Turistaházhoz is, majd az egykori pálos kolostornál kialakított emlékhelyhez, vagy a Toronyalja horgásztóhoz. Kóspallag után erdészeti aszfaltozott úton folytatod az utad, majd a Szent Orbán Erdei Hoteltől kezdi megmutatni a Börzsöny a legszebb arcát, a sűrű erdővel benőtt hegyoldalak látványa kárpótol a nehézségekért. Az aszfaltnak néhány kilométerrel Nagybörzsöny előtt szakad vége a lejtő alján. Innen földúton jutsz el Nagybörzsönybe, az egykori királyi bányavárosba.

Túratípus: vonaltúra
Táv: 32,6 km
Szintemelkedés: 463 m
Időigény: 3–4 óra
Túra besorolása: nehéz

VÍZITÚRA-AJÁNLÓ

Vadregényes világával, zegzugos kanyarulataival hamar a vízitúrázók toplistájára kerülhet a még szinte felfedezetlen Ipoly. Erdős dombok, füves rétek és meredek, leszakadó partfalak között evezhetsz itt, a gyermekek örömére pedig hódok is feltűnhetnek a folyó egyes szakaszain. A Duna és az Ipoly nagyon eltérő karakterű folyók: az Ipoly keskeny és vadregényes, a Duna széles szalagján pedig hétvégenként számos másik kisebb, de főleg nagyobb hajóval találkozhatsz. Ez körültekintő evezést igényel, de a Dunakanyar folyószakaszát mégsem érdemes kihagynod! A víz viszonylag békés, és a partmenti táj, a gyönyörű panoráma miatt a környék egyik legszebb, legemlékezetesebb látnivalója.

Bővebb túraleírások és letölthető térképek: aktivmagyarorszag.hu

KAJAKKAL AZ IPOLYON: IPOLYTÖLGYESTŐL SZOBIG

Ez a szakasz meseszép, és kezdőként is könnyen teljesíthető. Érdemes ivóvizet és ennivalót is vinned magaddal, mert a települések távol vannak a folyótól. Ha reggel indulsz, rengeteg vízimadarat: kócsagot, gémet, récéket, sőt akár jégmadarat is láthatsz. Ipolytölgyes környékén nagyon szép, szabályozatlan szakasz vár, hangulatos öblökkel, kis szigetekkel. Szob előtt nem sokkal az Ipoly a Dunába torkollik. A Dunán a lapátolásra kevésbé, de a kajak vagy kenu irányítására annál inkább érdemes figyelned, hiszen a nyugodt kis Ipolyhoz képest itt van hajóforgalom. Nemsokára meg is érkezel a szobi rév melletti fövenyre, ahol kiköthetsz, és a csodás kilátást kínáló kálváriára is felsétálhatsz.

Túraútvonal: Ipolytölgyes – Szob
Túratípus: vízitúra
Táv: 18 km
Időigény: 5 óra
Túra besorolása: közepes

SZOB-NAGYMAROS VÍZITÚRA

Szobon a Duna kb. 5 perc sétára található a vasútállomástól. Ezen a túrán jó, ha van veled gyakorlott kísérő, vagy csatlakozz szervezett túrához! A Duna sodrása, vízállása évszakonként változó, ezért érdemes indulás előtt pontosan tájékozódnod. Óvatosan közlekedj, mert errefelé gyakoriak az uszályok és a kirándulóhajók. Ez nem véletlen, hiszen a Dunakanyar minden jól ismert látnivalója megcsodálható a vízről: a visegrádi fellegvár, a Börzsöny és a Pilis természeti szépségei is. Ha szeretnél átkelni a két part között, akkor azt lehetőleg csoportban, de egymástól kellő távolságban tedd! A túra végén Nagymarosról vonattal juthatsz vissza Szobra vagy Budapestre.

Túraútvonal: Szob – Zebegény – Nagymaros
Túratípus: vízitúra
Táv: 13 km
Időigény: 4 óra
Túra besorolása: könnyű

ÉBREDJ TE IS A TERMÉSZETBEN!

Ha szeretnél egy napnál több időt tölteni a természetben – akár egy túrázással töltött hosszúhétvégét tervezel, akár a Kéktúra kilométereit gyűjtöd éppen –, töltsd az éjszakákat is a természetben! Ahogy szerte az országban, úgy itt is újonnan épített vagy felújított, tiszta turistaszállások várnak. Fedezd fel őket, és válaszd ki a neked legjobban tetszőt következő kalandozásodra! Így a természet ölelésében maradva igazán kiadósat pihenhetsz, feltöltődhetsz, teljesen kikapcsolódva a hétköznapokból.

NAGY-HIDEG-HEGYI SÍ- ÉS TÚRAKÖZPONT

A 843 méteres magasságban álló Nagy-Hideg-hegyi turistaház egyedülálló fekvésével és barátságos hangulatával a kirándulók kedvelt úti célja és pihenőhelye. Közvetlen környezetében több páratlan természeti érték található, kiváló bázisa lehet akár többnapos csillagtúrának is. Az egész évben üzemelő turistaház 52 fő elszállásolására alkalmas, 8 ötágyas szobában és 2 hatágyas apartmanban.

Helyszín: Nagy-Hideg-hegy

Férőhely: 52 fő

MÁRIANOSZTRAI FOGADÓÉPÜLET ÉS SZÁLLÁSHELY

A Márianosztra-Nagyirtáspuszta kisvasúti szakasz megállójában elhelyezkedő fogadóház 19 fő befogadására alkalmas. Az emeleten egy 8 és egy 9 fős, illetve egy 1+1 fős szoba áll a kirándulók, családok, iskolás csoportok rendelkezésére. A szobákhoz közös fürdőszobák tartoznak, a kényelmet közös büféhelyiség és melegítőkonyha is szolgálja. A ház mellett sátrazhatsz, vagy akár felpattanhatsz a Transzbörzsönyi Kisvasútra is.

Helyszín: Márianosztra

Férőhely: 19 fő

KISMAGOS ERDEI OKTATÓKÖZPONT ÉS SZÁLLÁS

A szálláshely a Börzsöny kapujában, Kismaroson található, erdős területen. A közelmúltban teljesen felújított, téliesített három faházban, 10 szobában összesen 40 főt tudnak fogadni. Egy szintén 40 fős oktatóépület, konyha és étkező, kerti játszótér, sportolási lehetőségek, valamint tűzrakóhely teszik még változatosabbá az itt tartózkodást. A Kismagosból gyalogos és kerékpáros túraútvonalak is indulnak, kisvasúton pedig a Börzsöny szívébe, Királyrétre is eljuthatsz.

Helyszín: Kismaros
Férőhely: 40 fő

PÉNZÁSÁSI ERDEI TURISTAHÁZ ÉS SÁTORHELY

Drégely vár romjainak közelében elhelyezkedő turistaházban 2 db hatágyas és 2 db nyolcágyas szoba vár emeletes, illetve galériás ágyakkal, de a bevállalósabb turisták vagy gyermekek számára 4 db kényelmes matrac is rendelkezésre áll. A házban mosdóhelyiség is található, a közös helyiségben pedig önellátásra alkalmas, jól felszerelt konyha biztosítja a vendégek kényelmét. A fűthető ház mellett szaletli és bográcsozó is található. A területen szabadtéri programok lebonyolítására is elegendő tér van, és a sátrazási lehetőség is biztosított.

Helyszín: Nagyoroszi
Férőhely: 32 fő

Honlapunkon minden turistaház elérhetőségeit és részletes adatlapját megtalálod: aktivmagyarorszag.hu/turistahazak

HASZNOS ELÉRHETŐSÉGEK

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
1121 Budapest, Költő u. 21.
+36 1 391 4610
dinpi@dinpi.hu
dunaipoly.hu

Ipoly Erdő Zrt.
2660 Balassagyarmat,
Bajcsy-Zsilinszky u. 10.
+36 35 300 769
titkarsag@ipolyerdo.hu
ipolyerdo.hu

Kemencei Erdei Múzeumvasút
2638 Kemence, Csarnavölgyi út 45.
+36 20 586 5245
kemence@kisvasut.hu
kisvasutak.ipolyerdo.hu

Királyréti Erdei Vasút
2623 Kismaros, Szokolyai út 3.
+36 20 852 4512; +36 27 375 076
csoport.kiralyret@gmail.com
kisvasutak.ipolyerdo.hu

Transzbörzsönyi Kisvasút
2628 Szob, Ipolysági utca 19.
2634 Nagybörzsöny, Völgy utca 52.
borzsonyikisvasutak.hu

Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont
2624 Szokolya, Királyrét
+36 27 585 625; +36 30 238 0063
kiralyret@dinpi.hu; hiuzhaz@dinpi.hu
hiuzhaz.hu

Királyréti Kirándulóközpont
2624 Szokolya, Királyrét 7.
+36 27 375 062; +36 20 468 7050
kiralyret@ipolyerdo.hu
ipolyerdo.hu/kiralyreti-kirandulokozpont

Nagymaros Komp
2626 Nagymaros
+36 +36 26 398 344

Börzsöny Természetbarát és Hegymászó Egyesület
2627 Zebegény, Börzsöny u. 22.
info@bthe.hu
bthe.hu

Börzsöny Ring
2660 Balassagyarmat,
Bajcsy-Zsilinszky u. 10.
+36 30 336 2279
nevezes@borzsonyring.hu
borzsonyring

Ipolykapu Kemping
2628 Szob, Park u. 11.
+36 30 670 6272
ipolykapu@gmail.com
ipolykapu-kemping.hu

Kenumánia Kft.- Kenu bérlés
2628 Szob, Sport u. 1.
+36 20 921 7866
attila@kenu-berles.hu
kenu-berles.hu

DRÉGELY VÁRA

AKTÍVAN A BÖRZSÖNYBEN
ÉLMÉNYKAVALKÁD A VADREGÉNYES ERDŐK BIRODALMÁBAN

Kiadó: Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ Nonprofit Kft.
Kiadás éve: 2022
Ingyenes kiadvány
A kiadvány termékmegjelenítést tartalmaz!

Aktív- és Ökoturisztikai FEJLESZTÉSI KÖZPONT

MAGYAR NEMZETI PARKOK

DUNA-IPOLY NEMZETI PARK 1997

AKTIVMAGYARORSZAG.HU

Aktív Magyarország **aktiv.magyarorszag**